

Fotografi

Härligt fri och vilse i von Hausswolff-land

Motiven är omisskännliga – ofta med en tydlig feministisk touch

Av:
Ulrika Stahre

PUBLICERAD: 29 OKTOBER

KONST

Första mötet med Annika Elisabeth von Hausswolffs fotografi någon gång under 1990-talet, kanske i Göteborg, var omskakande. Exakt när eller var flyter runt i en hoppresad minnestid.

Men fotografierna! *Still life (John and Jane Doe in the arena)*, eller *Hey Buster! What do you know about desire?*. Övertäckta kroppar i naturscenerier som inte var överdrivet idylliska utan kändes vagt bekanta. Arrangerade foton som låg nära dokumentärfotot och just därför pekade ut från sig själva på ett mer komplicerat sätt. Det var som om kategorierna både blev mer och mindre stabila.

I **von Hausswolffs** konstnärskap har funnits både funna foton, dokumentära foton och framför allt stora cibacromer – arrangerade foton som övertygande skildrat kroppsligheter, ödsligheter, tvång och frihet. Motivgrupper som hängt samman och är omisskännligt hausswolffska: persienner, kläder i knutar, spår av brott. Ofta med en tydlig feministisk touch. En blick på maktstrukturer.

Annika Elisabeth von Hausswolff: "Hey Buster! What do you know about desire?", 1995
Foto: © ANNIKA ELISABETH VON HAUSSWOLFF

Annika Elisabeth von Hausswolff, med bakgrund i punken och dess DIY-rörelse, gick ut Konstfack 1994 och vidare till Mejan några år senare. Hon tillhör en framgångsrik generation inom nordiskt foto – det var som om allt exploderade under 1990-talet, med en fotokonst vars ideal inte längre var det dokumentära utan ett fritt utforskande av tekniker, perspektiv, arrangemang och gränser.

von Hausswolff ställde ut på den nordiska paviljongen på Venedigbiennalen 1999 tillsammans med **Knut Åsdam** och **Eija-Liisa Ahtila**, konstnärer vars verk är med även på denna utställning i ett litet filmrum. Utställningen på Moderna har nämligen två speciella inslag – om man vill närma sig det hela lite från sidan kan man börja här. Ett rum med filmer, varav en av von Hausswolff (*Slap happy*, hennes enda film, tillsammans med **Lotta Antonsson**) och ett rum med verk ur samlingarna som hon valt ut i någon sorts lustkänsla. De verken bildar en fin foto- och konsthistorisk relief till helheten. Inspirationer, och samtida sammanhang.

I sin helhet är utställningen på Moderna en stor retrospektiv som varken hängts tematiskt eller kronologiskt, utan mer associativt. Det är inte det bästa för den som vill lära sig något om ett konstnärskap men kanske det bästa för själva upplevelsen. Man går fritt, kanske rentav vilse men på ett härligt sätt, i von Hausswolff-landet.

"Oh mother, what have you done #035", 2020.
Foto: © ANNIKA ELISABETH VON HAUSSWOLFF

Curatorn Anna Tellgren beskriver intressant hur von Hausswolffs skapande tog sig två nya riktningar när polaroidfilmen slutade tillverkas 2008. För analogt arbetande fotografer betydde det ett stort avbräck då de inte längre kunde testa sina idéer i det snabba formatet.

Nu kom det dokumentära fotot in igen, främst genom det maffiga projektet hon gjorde tillsammans med **Jan Jörnmark**, då de efter finanskraschen 2008 besökte platser där ekonomin kollapsat och städer fallit ihop. Resultatet blev boken *Avgrunden* och på utställningen syns ett urval foton från bland annat Detroit.

Den andra riktningen kom att bli ett utökat arbete med det analoga, på gränsen till det digitala: insamlade bilder som printats och bearbetats. Det allra senaste verket tillhör denna riktning: *Oh mother, what have you done?*, som ytligt

sett består av bilder på kvinnor i handklovar, fängslade kvinnor. Foton har samlats in, printats på plexiglas som sedan bemålats på baksidan.

Sviten är lika elegant som smärtande. Här kommer också utställningstitelns alternativa sekretess tydligast till uttryck. Kvinnorna är bortvända, avidentifierade. Men de är ju där, ändå. Riktiga människor förvandlade till konst, förevigade, upphöjda och samtidigt inte. Cirkeln sluts från de tidiga efter-brottet-fotona, till dessa. Fortfarande oklart vad som hänt, en underbar oklarhet.

PUBLICERAD: 29 OKTOBER 2021 KL. 04.45
AFTONBLADET / KULTUR / KONST / FOTOGRAFI

Publicerad: Aftonbladet, 2021-10-29

<https://www.aftonbladet.se/kultur/konst/a/rE5z5K/harligt-fri-och-vilse-i-von-hausswolff-land>